

<https://olvassbele.com/2022/10/20/kerekgyarto-istvan-emma-aki-leo-kabrioval-megmentette-a-foldet/>

Olvass bele

A KULTÚRAKIRAKAT

Ha olyan egyszerű lenne...

Kerekgyártó István: Emma, aki Leó Kabrióval megmentette a Földet

Posted on 2022. október 20. csütörtök Szerző: olvassbele.com

[H. Móra Éva |](#)

Bevallom, sokáig – egészen a közelmúltig – fenntartásokkal viseltetem a „direkt módon didaktikus” meséket illetően. Nagyon erős az alap, amit kaptunk: „csak tiszta forrásból...”. Agócs Gergely néprajzkutató egyenesen azt

állítja, csak a népmese tekinthető mesének, a műmesét gyermeknovellának nevezi.

A meseregény, amiről most szó lesz, nyilván más megítélés alá esik, hiszen a nagy terjedelem nem vethető össze a viszonylag rövidebb népmesékkal. Összegezve tehát így vélekedtem: ha tanítás van is a mesében, az legyen közvetett; a mese szakítson ki a valóságból, röpítsen el egy másik világba. Vagy az író oldaláról: ne azért üljünk le mesét írni, hogy valamit megtanítsunk a gyerekeknek. Engem az ilyenfajta írások mindig az alsós olvasókönyvem történeteire emlékeztettek: már kisgyerekként is éreztem a hangsúlyosan okító szándékot.

Aztán persze – mint annyi mindenhez – ma már ehhez is másképp közelítetek. Az egyik dolog, ami folyamatosan változtatja a véleményemet, megengedőbbé tesz, az a jelenség, hogy riasztón keveset olvasnak a gyerekek, egyre kevesebbet. Mi, akik ezen aggódunk, lassan eljutunk oda, hogy „mindegy mit, csak olvassanak”. Egy másik nagyon fontos benyomás egy nemrégiben olvasott interjú volt a MESE folyóiratban: egy hiteles ember, *Boldizsár Ildikó* kérdez egy másik hiteles embert: *Czakó Rékát*, az egigero.hu oldal szerkesztőjét. A könyves szakember felsorolja, mi minden nem szerepel a mai gyermekkönyvekben, pedig bizony szerepelniük kellene ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék valóban jobb, igazságosabb, élhetőbb társadalomban éljen. Igaza van!

Ilyen téma a környezetvédelem is. Nagyon fontos, hogy a legkisebbek – és egyúttal a legfogékonyabbak is! – úgy nőjenek fel, hogy minél többet halljanak erről az égető problémáról. S hogyan másképp jutna el nemcsak értelmükig, hanem lelkükig is, ha nem egy jó történeten keresztül?

Kerékgyártó István ilyenre vállalkozott, amikor megírta ezt a könyvét. A főhőse ismerős lehet azoknak, akik olvasták a szerző első meseregényét, az Emma nagytesójáról szóló [**Márk, aki hatévesen megmentette a világot**](#) címűt. (Aki nem olvasta, ezután bizonyára kézbe veszi.) Olyan egyszerű minden, ha gyermeki szemszögből nézzük! A nyerészkedő, pénzéhes üzletemberek felégetik az esőerdőket – előtte persze az értékesíthető fákat kivágják –, hogy a helyükre gyorsan jövedelmező növényeket telepítsenek.

Mit tehet egy kislány? Ír egy világsztárnak, Leó Kabriónak, aki nemcsak népszerű az egész világon, de aktív környezetvédő is. A híresség felkarolja Emma tervét, és megvalósítani is segíti. Olyan egyszerű az ötlet is, ami Emma fejében megfogant: ezután minden gyerek fát kérjen a születésnapjára ajándék helyett, aminek az árát a szülők befizetik a *Fa-alapba*, s a szakemberek tudják majd, hova kell ültetni az újabb és újabb facséméteket. Olyan egyszerű... lenne.

- [**Olvass bele!**](#)

A mese azért csak mese marad, és nemcsak a beszélő kutya, Lotti miatt – ő érti a többi állat nyelvét –, hanem a szkeptikus, tapasztalt felnőttben már

itt győz a realitás: létezik-e olyan érv, meggyőző erő, amely a mai, fogyasztói társadalomban szocializálódó gyereket rá tudná venni, hogy lemondjon az ajándékaról? Továbbmegyek: rá lehetne-e venni a szülőket hasonlóra? Meg lehet-e szüntetni azt a rivalizálást, amely már egészen kicsi kortól kíséri a gyerekeket a kütyük világában? Fel lehet-e nyitni azoknak a felnőtteknek a szemét, akik még mindig nem jutnak túl a saját pillanatnyi kényelmükön, s legyintve kinevetik azt, aki nem ül kocsiba, nem vásárol műanyag palackos ásványvizet, nem kér nejlonzacskót a csomagoláshoz?

Kérékgyártó István könyvében minden egyszerű és szép. Emmát nem hallgatnák meg a gyerekek, de a híres Leó Kabriót már igen. Ha ő mondja, hajlandóak lemondani saját vágyaikról, és nőhetnek, terebélyesednek az új erdők. Reklámok is készülnek, terjesztik az új szemléletet. Az esőerdőket pedig megvédik lakóik, az állatok, akikkel Emma hamar szót tud érteni, hiszen Lotti kutya közvetít. Nagyon szép, ahogyan a kislány óvatosságra inti az állatokat: „*Mi nem pusztítjuk el a másikat, mint ők, csak elijesztjük őket!*”

Gyerekkönyvről lévén szó, nem mindegy, hogy mennyire kényezteti szemünket-fülünket, azaz milyen nyelven szól a gyerekekhez. Örömmel olvastam a efféle részleteket: „*Nézd, Lotti, figyeld, Mofli! Ez itt avokádózöld, ez hernyózöld, az csalánzöld, az meg odébb diózöld! Hínárzöld, haragoszöld, gyíkszöld – forgott körbe, és mutogatott mindenfelé. De Lotti inkább a szagokra figyelt. Finom bogárszagokat, surranó szőrös állatok ingerlő illatát, rothadó gyümölcsök, madártollak aromáját érezte...*” Ámulva találok a rég elfeledett *bakfitty* szóval, s jót mulattam a *Hoffenbringerschaft Eugénne* született *Pacalfelsőváry Anasztázia* néven. (A hölgy Leó Kabrió magyar származású édesanyja. Ezek után nem csodálkozunk León, hogy ilyen egyszerű művésznevet választott.)

Néhány részlet *Lázár Ervin* bájos felsorolásaira emlékeztetett: „*Most aztán nem tudtak mit mondani a kis- és nagykirályok, az elnökök és főminiszterek...*” Érdekes volt olvasni a József Attila-i sorokat a Leó ékezet nélküli gépéről küldött mailbe ágyazva: „*Jo lenne rendezni vegre közös dolgainkat, ez a mi munkánk: es nem is keves.*” Egyszóval anyanyelvi szempontból is színes a regény. (De azért nem tudom megállni, hogy ne biztassam még gondosabb korrektúrára a kiadót...) Az igen szép kiállítású könyv színpompájához hozzájárulnak *Metzing Eszter* rajzai is.

Reménykedjünk, hogy sok-sok ilyen mese – ha eljut a gyerekekhez! – valóban megváltoztatja gyerekeink, unokáink gondolkodását.